

Til lovforslag nr. L 234. Betænkning afgivet af retsudvalget den 13. maj 1986

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af retsplejeloven

(Forbud mod hemmeligholdelse af vidneforklaringer)

Udvalget har behandlet lovforslaget i en række møder og har herunder stillet spørgsmål til justitsministeren, som denne har besvaret skriftligt.

Herefter indstiller et *mindretal* (det konservative folkepartis, venstres, centrum-demokraternes og kristeligt folkepartis medlemmer af udvalget) lovforslaget til *vedtagelse uændret*.

Et *andet mindretal* (socialdemokratiets og socialistisk folkepartis medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling.

Mindretallet bemærker, at lovforslaget tilsyneladende åbner for en øget brug af anonyme vidner, således som også påpeget af et flertal af østre landsrets dommere i rettens høringssvar af 12. februar 1986.

Dette synspunkt understreges af det forhold, at lovforslaget som eneste kriterium for identitetsanonymisering angiver, at væsentlige hensyn til vidnet gør det påkrævet.

I forhold til højesterets dom af 2. december 1983 udgør lovforslaget en lempelse. Højesteret fastlægger, at anonymisering kan ske, såfremt »... forklaring indebærer en nærliggende risiko for vidnet eller vidnet nærstående personer for at lide overlast ... (og at) sagens alvor og forklaringens betydning ganske undtagelsesvis måtte gøre det påkrævet, at forklaring afgives«.

Disse åbenbart meget restriktive betingelser er ikke til stede i lovforslaget, der synes at søge et kompromis i anonymiseringssituationen med en forholdsvis bred adgang til

identitetshemmeligholdelse og et absolut forbud mod hemmeligholdelse af vidnets forklaring.

Lovforslagets § 848, stk. 2, indeholder en regel om udelukkelse af identitetsanonymisering, såfremt det må antages at være af betydning for tiltaltes forsvar. Mindretallet kan tilslutte sig den kritik, der er fremkommet fra 7 dommere i vestre landsret imod den situation, at forsvareren skal godtgøre eller sandsynliggøre, at identitetshemmeligholdelse har betydning for tiltaltes forsvar.

Mindretallet finder, at forholdet mellem vidneforklaringens indhold og spørgsmålet om, hvem der har afgivet forklaringen, er uhyre vanskeligt at adskille. Tiltaltes muligheder for at underrette forsvareren om eventuelle krydsforhørmuligheder udelukkes, såfremt tiltalte ikke kender vidnernes identitet, og såfremt forsvareren i medfør af forslaget til § 835, stk. 2, i kraft af et pålæg er afskåret fra at fortælle tiltalte, hvem der føres som vidner imod ham.

Lægges det videre til grund, at anonymisering kun i praksis kan komme på tale i sager om alvorlige forbrydelser og i situationer, hvor sagens alvor og sagens betydning ganske undtagelsesvis gør det påkrævet, indebærer identitetshemmeligholdelsen videre det ekstra moment, at vidnets fremmøde i retten er begrundet i forklaringens vigtighed for anklagemyndighedens bevisførelse. Dermed vil et måske fældende vidneudsagn få en mere beskyttet status end andre vidneudsagn, hvor hemmeligholdelse ikke er nødvendig, og dermed vil forklaringen også i højere grad